

INFORMACIJA

O IZGRADNJI I POTPISIVANJU SPORAZUMA O REGULISANJU MEĐUSOBNIH PRAVA I OBAVEZA ZA FUNKCIONISANJE NACIONALNE REFERENTNE FITOSANITARNE LABORATORIJE

Kako bi Crna Gora ispunila mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 12 dužna je, pored ostalih obaveza u ovom izuzetno zahtjevnom i kompleksnom poglavlju, obezbijedi u funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije.

Uredbom (EU) 2017/625 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine propisana su pravila za vršenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti kojima se obezbjeđuje primjena propisa o hrani i hrani za životinje, propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, a koje je Crna Gora dužna da ispuni u okviru mjerila za zatvaranje pregovora. Član 100 ove regulative odnosi se na određivanje nacionalnih referentnih laboratorija i propisuje da, države članice određuju jednu ili više nacionalnih referentnih laboratorija za svaku referentnu laboratoriju Evropske unije i da te laboratorije moraju:

- biti nepristrasne, da nijesu u sukobu interesa, a naročito da nijesu u situaciji koja bi mogla direktno ili indirektno uticati na njihovu sposobnost nepristrasnog obavljanja profesionalnih dužnosti u odnosu na obavljanje svojih zadataka kao nacionalnih referentnih laboratorija;
- da raspolazu osobljem koje ima odgovarajuće kvalifikacije i adekvatno je osposobljeno za analitičke, ispitne i dijagnostičke tehnike koje se primjenjuju u području njihove nadležnosti ili prema potrebi pomoćnim osobljem, a da imaju ugovorne odnose sa takvim osobljem;
- da posjeduju ili imaju pristup infrastrukturi, opremi i proizvodima potrebnim za obavljanje poslova koja su im dodijeljena;
- da obezbijede da njihovo osoblje i sve ugovorom angažovano osoblje dobro poznaje međunarodne norme i prakse, i da u svojem radu vode računa o najnovijim dostignućima u istraživanju na nacionalnom nivou, nivou Unije i na međunarodnom nivou i
- biti opremljene ili da imaju pristup potrebnoj opremi za obavljanje zadataka u vanrednim situacijama, i po potrebi opremljeni relevantnim biosigurnosnim normama.

U naprijed navedenoj Uredbi nadalje su detaljno propisane i obaveze Nacionalne referentne laboratorije. Ovo je ujedno i obaveza i odgovornost Crne Gore: da odredi svoju Nacionalnu referentnu laboratoriju i o tome obavijesti Evropsku komisiju, a da istovremeno budu ispunjeni i nacionalni interesi.

Crna Gora (Ministarstvo finansija i socijalnog staranja kao potpisnik, a Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao korisnik) su sa Svjetskom bankom 08. marta 2018. godine potpisali Sporazum o zajmu za implementaciju Drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2). Cilj projekta je poboljšanje konkurentnosti sektora poljoprivrede i ribarstva u Crnoj Gori kroz unaprijeđenu državnu podršku u Crnoj Gori u skladu sa zahtjevima za pristupanje EU. Projekat je koncipiran u cilju pružanja podrške Crnoj Gori u ispunjenju nekoliko posebnih mjerila za EU poglavlja 11, 12 i 13. Podrška za ispunjavanje tri mjerila u okviru Poglavlja 12 (Bezbednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika) i to: (i) Crna Gora podnosi EK odobreni nacionalni program za unapređenje objekata za proizvode životinjskog porijekla, uključujući objekte za nusproizvode životinjskog porijekla. Što se tiče sektora mlijeka, nacionalni program takođe treba uključivati strategiju za upotrebu neusaglašenog sirovog mlijeka; (ii) Crna Gora pruža Komisiji garanciju za uspostavljanje sistema kompatibilnog sistema EU za službene kontrole živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, uključujući i njegovo finansiranje i (iii) Crna Gora nastavlja da uspostavlja i razvija, u skladu s pravnom tekovinom EU relevantne administrativne strukture, posebno kada je riječ o kontroli bezbjednosti hrane, te nastavlja da jača svoje administrativne kapacitete i infrastrukturu. Crna Gora treba da pokaže da će imati neophodne administrativne kapacitete za pravilno sprovođenje i primjenu cjelokupne pravne tekovine

obuhvaćene ovim poglavljem o pristupanju. Nadalje, u okviru Potkomponente 2.2: Jačanje dijagnostičke sposobnosti fitosanitarne laboratorije, ovog projekta predviđeno je unapređenje kapaciteta Nacionalne referentne laboratorije finansiranjem sljedećih aktivnosti: građevinski radovi na izgradnji novog sprata na krovu Biotehničkog fakulteta, potpuno opremanje laboratorije namještajem i laboratorijskom opremom kao i pružanje tehničke pomoći za izradu nacrtu pravnog dokumenta kojim će biti definisani odnosi između Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (UBHVFP) i Nacionalne referentne laboratorije, priprema studije izvodljivosti i biznis plana kao i priprema dokumentacije za akreditaciju testova i metoda u skladu sa standardom EN ISO/IEC 17025. Vrijednost MIDAS 2 projekta je 30 miliona eura, a predviđeno je da Projekat traje 5 godina, tj. do sredine 2023. godine. Ukupan trenutni iznos povučenih sredstava je 6,93 miliona eura.

U maju 2021. godine, završena je implementacija aktivnosti Izrada biznis plana, pravnog okvira za upravljanje i dokumentacije za akreditaciju Fitosanitarne laboratorije. Kao rezultat ove aktivnosti pripremljen je sveobuhvatan biznis plan, tehnička specifikacija laboratorijske opreme, plan akreditacije kao i nacrt sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije. Realizacijom ove aktivnosti stvorili su se preduslovi za potpisivanje sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije, a zatim i pripreme projektne dokumentacije za građevinske radove. U skladu sa sporazumom obaveza Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je obezbjeđivanje sredstava za plaćanja zarada zaposlenih, supervizora, kao i plaćanje nedostajućih sredstava za funkcionisanje laboratorije u slučaju da ostvareni prihodi ne budu dovoljni. Procijenjena sredstva u ukupnom iznosu od 145.000,00 eura bi bila obezbijeđena iz Budžeta Crne Gore. Uzimajući u obzir specifičnost posla i potrebu pripreme za akreditaciju, proces zapošljavanja i obuka zaposlenih mora početi ranije, stoga je sredstva za zaposlene i supervizore potrebno obezbijediti ranije. Procjene su da bi 2023. godine trebao biti završen proces zapošljavanja 8 specijalista i 2 tehničara te je u 2023. godini potrebno obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore u iznosu od 145.000,00 €.

Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore obratio se Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa molbom i inicijativom da kroz MIDAS 2 program podrži da se u sklopu izgradnje i opremanja prostora nove – Nacionalne referentne laboratorije za zaštitu bilja dovrši građevinsko opremanje ostatka nadograđenog dijela zgrade, tj. kraćeg krila četvrtog sprata za koji je inicijalno planirano da ostane u sivoj fazi gradnje, dopisom broj 1-402/21-2528/1 od 29.04.2021.godine. Biotehnički fakultet je vodeća visokoobrazovna i naučnoistraživačka institucija koja edukuje mlade, kreira i primjenjuje nova znanja za potrebe dugoročno održivog razvoja crnogorske poljoprivrede i ruralnih područja. Naučno-istraživački rad izvodi se u gotovo svim oblastima poljoprivrede i donedavno je bio ključna aktivnost i stub oko kojeg su se razvijale druge aktivnosti. Dodatno, u svrhu sticanja uslova da poljoprivredni proizvođači ostvare pravo na realizaciju investicija koje su odobrene kroz IPARD pozive Biotehnički fakultet organizuje obuku poljoprivrednih proizvođača. Uzimajući u obzir značaj Biotehničkog fakulteta za razvoj crnogorske poljoprivrede, te da su u dijelu prostora već 20 godina smještene prostorije savjetodavne službe, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u Podgorici, Baru, a do skoro i u Bijelom Polju) pozitivno je odgovorilo na zahtjev i odobrilo izgradnju i uređenje kompletnog IV sprata Biotehničkog fakulteta, tako što će veće krilo biti opredijeljeno za Laboratoriju, dok bi se lijevo (kraće) krilo sastojalo od tri mini konferencijske sale i nekoliko radnih kabineta za potrebe Biotehničkog fakulteta.

Prostorije u kojima se Biotehnički fakultet nalazi registrovane su u LN (List nepokretnosti) br. 976, na katastarskoj parceli 1342 /1 KO Podgorica 1, Broj zgrade 1, odnosno na urbanističkoj parceli UP20 u zahvatu DUP-a „Univerzitetski centar“- Izmjene i dopune. Predmetni IV sprat/krov je ukupne površinom okvirno 520 m², Lamella B, koja će se koristiti za prostorije laboratorije BTF Fito sa potrebnim kancelarijama, i 410 m², Lamella C, koja će se koristiti za kancelarije BTF -a, prema

zahtjevu Korisnika i propisanom UT uslovima br. 08-352/18-355 izdatim od strane Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine Podgorica.

Budžet koji obuhvata: izradu idejnog i glavnog projekta i nadzorne radove na građevinskim radovima, reviziju glavnog projekta, izvođenje građevinskih radova na objektu površine 761,57 m² neto (na osnovu predloženog Idejnog rješenja), kao i kompletno opremanje laboratorijskih kabineta, laboratorijskih kancelarija, kabineta i sala, laboratorijskom opremom, namještajem i IT opremom, procijenjuje na 1,3 miliona eura i sredstva su opredijeljena MIDAS 2 projektom.

U skladu sa odlukom Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, broj 02-150/3-1 od 20.07.2017. godine, Biotehnički fakultet će obezbijediti potrebne dozvole za gradnju objekta.

Usaglašeni tekst sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije:

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

Crna Gora
Uprava za bezbjednost hrane,
veterinu i fitosanitarne poslove

SPORAZUM

o regulisanju međusobnih prava i obaveza za funkcionisanje buduće Nacionalne referentne fitosanitarne laboratorije

zaključen u Podgorici, između ugovornih strana

Univerzitet Crne Gore, Cetinjski put br. 2, Podgorica (u daljem tekstu: Univerzitet), kojeg zastupa **prof. dr Vladimir Božović, rektor**;

Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore, Mihaila Lalića br. 15, Podgorica (u daljem tekstu: Fakultet) kojeg zastupa **prof. dr Božidarka Marković, dekanica**; i

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Rimski trg br. 46, Podgorica (u daljem tekstu: Ministarstvo) i **Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove**, Srdara Jola Piletića 26, Podgorica (u daljem tekstu: Uprava) koje zastupa **mr Aleksandar Stijović, ministar** i

Član 1

Nacionalna referentna fitosanitarna laboratorija biće organizaciona jedinica Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu: Laboratorija), koja će biti smještena na dograđenom četvrtom spratu zgrade Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Za potrebe Laboratorije Ministarstvo će obezbijediti opremu i ostalu infrastrukturu, a koja je potrebna za rad Laboratorije.

Sredstva iz stava 2 ovog člana obezbijediće se kroz implementaciju drugog Projekta institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2).

Član 2

Laboratorija će, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja („Sl. list CG“, br. 28/11 i 48/15) obavljati laboratorijska ispitivanja štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, koja dostavljaju fitosanitarni inspektori, a na osnovu kojih će ostvarivati prihode.

Član 3

Laboratorija se obavezuje će od prihoda ostvarenih pružanjem usluga pokrivati sljedeće troškove i to:

- materijalne troškove Laboratorije (hemikalije, potrošni laboratorijski materijal, servisiranje opreme, kalibracija, osiguranje i drugi troškovi rada Laboratorije);

- troškove telefona, interneta, električne energije, vode, komunalne naknade za odvoz i odlaganje otpada, uništavanje opasnog otpada, higijensko održavanje laboratorijskog i kancelarijskog prostora sa kojim raspolaže i zajedničkih površina u zgradi;
- obavezna izdvajanja prema Univerzitetu i Fakultetu u skladu sa pravilnicima koji uređuju tu oblast na Univerzitetu Crne Gore, osim ako se ugovorene strane drugačije dogovore.

Član 4

Univerzitet Crne Gore / Biotehnički fakultet se obavezuju da će:

- aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta definisati formiranje nove unutrašnje organizacione jedinice Biotehničkog fakulteta – Nacionalne referentne laboratorije za zaštitu bilja;
- za potrebe Laboratorije obavljati sve administrativne, pravne i računovodstvene poslove;
- za potrebe Laboratorije sistematizovati najmanje deset radnih mjesta i sprovesti proceduru oglašavanja i zasnivanja radnog odnosa;
- se u računovodstvu Fakulteta voditi odvojena finansijska kartica za Laboratoriju;
- obezbijediti najmanje pet parking mjesta za potrebe Laboratorije;
- obezbijediti nesmetan i stalni pristup Laboratoriji;
- jednom godišnje dostavljati cjenovnik za usluge na odobravanje Upravi i
- jednom godišnje Ministarstvu i Upravi dostavljati izvještaj za tekuću i plan rada za sljedeću godinu.

Član 5

Ministarstvo se obavezuje da će u predlozima propisa koje dostavlja Vladi predložiti da se obezbijede sredstva za bruto plate zaposlenih iz člana 4 ovog ugovora i sufinansirati nedostajući dio troškova, ukoliko prihodi Laboratorije iz člana 2 ne budu dovoljni za pokrivanje svih troškova iz člana 3 ovog ugovora.

Član 6

Ugovorne strane obavezuju se da će svoje dalje odnose rješavati dogovorno, u dobroj vjeri i međusobnom povjerenju.

Sve izmjene i dopune ovog ugovora biće sačinjene u pisanom obliku.

Ugovorne strane se obavezuju da sve eventualne sporove rješavaju mirnim putem, u suprotnom sporove će rješavati nadležni sud u Podgorici.

Član 7

Ovaj ugovor stupa na snagu danom potpisivanja, a počinje se primjenjivati se danom završetka izgradnje objekta Laboratorije.

Ovaj ugovor sklapa se na period od najmanje pet godina, nakon čega ugovorne strane stiču pravo da ga sporazumno produže, promjene ili raskinu.

U slučaju jednostranog opozivanja, pravne posljedice rješava za to nadležan sud u Podgorici.

Član 8

Ovaj sporazum je zaključen u 12 (dvanaest) istovjetnih primjeraka od kojih su po 3 (tri) primjerka za svaku od ugovornih strana.

za Univerzitet Crne Gore

**za Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede**

Prof. dr Vladimir Božović

mr Aleksandar Stijović

REKTOR

MINISTAR

za Biotehnički fakultet

prof. dr Božidarka Marković

DEKANICA

U Podgorici, _____